

Na etapie opiniowania znalazł się rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o rejestracji jachtów i innych jednostek o długości do 24 m oraz ustawy o bezpieczeństwie morskim. Procedowana nowelizacja ma skutecznie rozwiązać problemy: braku skutecznego nadzoru nad rejestracją jednostek pływających pod polską banderą, komercyjnej działalności pośredników pobierających wysokie opłaty bez ponoszenia odpowiedzialności za składane wnioski i prawidłowość zawartych w nich danych, nierówności kompetencji organów rejestrujących, braku harmonizacji przepisów, ograniczonych możliwości weryfikacji stosownych dokumentacji, a także zagrożeń dla bezpieczeństwa żeglugi i wizerunku Polski, wynikających z braku kontroli nad jednostkami pływającymi poza polskimi obszarami morskimi.

Projekt przewiduje wprowadzenie obowiązku przeglądu wstępnego względem jednostek starających się o uzyskanie polskiej przynależności. Taki przegląd miałby być przeprowadzany przez upoważnioną uznaną organizację, celem zapewnienia udziału kompetentnego personelu w rzetelnej weryfikacji danych znajdujących się we wniosku i towarzyszącej mu dokumentacji. Przez uznaną organizację upoważnioną do wykonywania zadań administracji morskiej w zakresie dokonywania inspekcji i audytów oraz wydawania certyfikatów jachtom o długości do 24 m, należy rozumieć instytucję klasyfikacyjną wykonującą zadania w zakresie nadzoru technicznego nad statkami, uznaną przez Komisję Europejską zgodnie z przepisami Unii Europejskiej w zakresie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów statków, dalej "RO".

Wysokie kompetencje inspektorów przeprowadzających przegląd wstępny w zakresie znajomości przepisów i wymagań dla jednostek pływających mają przyczynić się do rzetelnej weryfikacji dokumentacji wymaganej do wniosku. Przegląd wstępny będzie wiązał się z fizyczną obecnością inspektora na pokładzie jednostki pływającej, co umożliwi weryfikację, czy dane jednostki zawarte we wniosku o rejestrację są zgodne ze stanem faktycznym. Weryfikacji inspektora dokonującego przeglądu będą podlegać wymiary główne jednostki w celu zapobieżenia przypadkom wpisywania do rejestru jednostek, których długość przekracza 24 m. Elementem weryfikacji będzie również sprawdzenie, czy numer kadłuba jednostki pływającej (WIN) we wniosku odpowiada numerowi, którym jest oznakowany kadłub. Koszt przeglądu wstępnego będzie pokrywać właściciel jednostki, zaś dokumentacja z tego procesu będzie dla organu rejestrującego podstawą dla wydania decyzji o wpisaniu jednostki do rejestru.

Wprowadzenie przeglądów wstępnych oraz obowiązku aktualizacji danych ma zapewnić, że armatorzy lub właściciele jednostek wchodzących pod polską banderą będą otrzymywali rzetelną informację o wymaganiach przepisów polskiego prawa w zakresie spoczywających na nich obowiązków. Możliwy będzie realny kontakt z armatorem lub właścicielem jednostki, a obowiązek poddania się inspekcji bezpieczeństwa w celu uzyskania karty bezpieczeństwa w odniesieniu do jachtów podlegających takim wymaganiom będzie możliwy do wyegzekwowania.

Zdaniem Ministerstwa Infrastruktury projekt nie przewiduje zwiększenia obciążeń administracyjnych ani finansowych dla właścicieli jednostek, którzy będą ubiegać się o wydanie dokumentu rejestracyjnego celem uzyskania dokumentu potwierdzającego polską przynależność. Dla tej grupy właścicieli procedura rejestracyjna pozostanie bez zmian. Dodatkowo projekt ustawy zakłada – dla wszystkich zarejestrowanych w nim jednostek – obowiązek cyklicznego potwierdzania ważności danych znajdujących się w rejestrze lub ich aktualizacji, co ma się odbywać nie rzadziej niż co pięć lat. Obowiązek ten będzie dotyczyć zarówno nowych wpisów do rejestru, jak i jednostek już zarejestrowanych przed wejściem w życie przepisów ustawy. W przypadku braku potwierdzenia danych w wymaganym terminie organ rejestrujący będzie uprawniony do wykreślenia jednostki z rejestru z urzędu.

Główne zmiany przewidziane w projekcie ustawy obejmują:

- stworzenie narzędzi umożliwiających weryfikację dokumentacji i stanu jednostek, dla których decyzja o wpisaniu do rejestru oznacza uzyskanie polskiej przynależności, przez nałożenie obowiązku wykonania przeglądu wstępnego, co przełoży się na jakość polskiej floty;
- uszczelnienie systemu przy pomocy uniemożliwienia uzyskania polskiej przynależności dla jednostki, której długość nie przekracza 7,5 m, a moc silnika nie przekracza 15 kW lub jeżeli wniosek dotyczy jednostki śródlądowej;
- stworzenie mechanizmów zapewniania aktualności i wiarygodności danych w rejestrze przez wprowadzenie obowiązku potwierdzania ważności danych w rejestrze lub ich aktualizacji nie rzadziej niż co 5 lat;
- stworzenie narzędzi formalnoprawnych umożliwiających organom rejestrującym wykreślenie z rejestru jednostki, której właściciel nie dopełnił obowiązku posiadania wymaganego dokumentu bezpieczeństwa lub nie potwierdził aktualności danych w rejestrze;
- uzupełnienie katalogu narzędzi, którymi dysponuje administracja morską, realizując obowiązki państwa bandery, przez nałożenie obowiązku poddania przeglądowi wstępnemu jednostek obcych, które uzyskały polską przynależność przez wejściem w życie projektowanych przepisów.

Ponadto, w celu ujednoznacznienia i zharmonizowania przepisów w związku z występującymi trudnościami w ich zastosowaniu praktycznym, projekt proponuje doprecyzowanie przepisów w kontekście wyłączeń przewidzianych przepisami ustawy o doręczeniach elektronicznych i wyraźnego wskazania w przepisach systemu REJA24 jako elektronicznego rozwiązania techniczno-organizacyjnego umożliwiającego wnoszenie i doręczanie korespondencji elektronicznej.

Dodatkowo projekt zawiera rozwiązanie polegające na wskazaniu upoważnienia ustawowego dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia wprowadzającego zakazy w zakresie rejestracji przez organy rejestrujące jednostek pływających o długości do 24 m, mającego na celu zwiększenie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej w aktualnie newralgicznej sytuacji geopolitycznej w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

W projekcie ustawy określono również właściwość dyrektora urzędu morskiego w zakresie sprawowania kontroli nad podmiotami dokonującymi atestacji urządzeń i wyposażenia statku w wybranych powiatach województwa zachodniopomorskiego lub pomorskiego.

Źródło: RCL